

FUNDUSZE EUROPEJSKIE 2014-2020 NA BADANIA, ROZWÓJ I CYFRYZACJĘ

**PUNKT
INFORMACYJNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

MATERIAŁY INFORMACYJNE

Plan dokumentu:

- 1. Informacje ogólne**
- 2. Definicje**
- 3. Finansowanie/mapa pomocy regionalnej**
- 4. Innowacje i ICT w Regionalnym Programie Operacyjnym Woj. Mazowieckiego 2014-2020**
- 5. Innowacje w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020**
- 6. Innowacje i ICT w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa 2014-2020**
- 7. Innowacje społeczne w Programie Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**
- 8. Innowacje w Programie Rozwój Polski Wschodniej 2014-2020**
- 9. Źródła**

I. INFORMACJE OGÓLNE

DOKUMENTY STRATEGICZNE

Wdrażanie Funduszy Europejskich w latach 2014 - 2020 opierać się będzie na dokumentach przygotowanych przez poszczególne państwa członkowskie (Umowa Partnerstwa, programy). Ich treść, zakres, najważniejsze założenia wynikają z kolei z dokumentów strategicznych: unijnych - Strategia Europa 2020 oraz krajowych - m.in. Strategia rozwoju kraju do roku 2020 i 9 strategii zintegrowanych (dotyczących innowacyjności, transportu, kapitału ludzkiego, kapitału społecznego, energetyki i środowiska, sprawności państwa, rozwoju regionalnego, rozwoju rolnictwa oraz obszarów wiejskich).

Głównymi dokumentami przygotowywanymi na potrzebę perspektywy finansowej 2014-2020 (to inne określenie na budżet Unii Europejskiej) w Polsce są:

- ⇒ Umowa Partnerstwa,
- ⇒ programy,
- ⇒ Kontrakt Terytorialny.

Umowa Partnerstwa jest formą kontraktu między Polską a Komisją Europejską, w którym przedstawia się strategię wykorzystania Funduszy Europejskich do realizacji celów rozwojowych kraju w latach 2014 - 2020. Dokument ten określa m.in.:

- ⇒ zakres wsparcia ze środków europejskich w wybranych obszarach tematycznych,
- ⇒ liczbę i zakres programów,
- ⇒ sposób podziału wspieranych obszarów tematycznych pomiędzy programy krajowe i regionalne,
- ⇒ zarys systemu wdrażania,
- ⇒ sposób uzupełniania się polityki spójności, wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybackiej

Kontrakt Terytorialny to dokument będący wynikiem dwustronnych negocjacji pomiędzy rządem a samorządem terytorialnym na poziomie województwa. Taka umowa zawarta będzie z samorządem każdego województwa w Polsce w celu m.in. uzgodnienia zakresu wsparcia z Funduszy Europejskich, indywidualizacji podejścia w zależności od cech konkretnego regionu, zaproponowania konkretnych przedsięwzięć priorytetowych realizowanych na określonych geograficznie i tematycznie obszarach.

NAJWAŻNIEJSZE OBSZARY

Znaczna część Umowy Partnerstwa poświęcona jest obszarom tematycznym, wokół których skoncentrowane będzie wsparcie w przyszłych programach. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej będzie to 11 celów tematycznych:

- ⇒ wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (np. dofinansowanie innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach, infrastruktury badawczej jednostek naukowych);
- ⇒ zwiększenie stopnia wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych (np. wsparcie informatyzacji przedsiębiorstw, rozwoju e-usług);
- ⇒ podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (np. nowe inwestycje w firmach);
- ⇒ wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (np. inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii);
- ⇒ promowanie dostosowania do zmian klimatu, zarządzanie ryzykiem (np. wspieranie infrastruktury przeciwpowodziowej);
- ⇒ ochronę środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów (np. dofinansowanie inwestycji w gospodarkę wodno – ściekową czy gospodarkę odpadami);
- ⇒ promowanie zrównoważonego transportu (np. dofinansowanie budowy dróg, rozwoju transportu ekologicznego);
- ⇒ wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników (np. środki na zakładanie firm, na szkolenia dla pracowników);
- ⇒ wspieranie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (np. wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem – przez integrację oraz tworzenie infrastruktury społecznej);
- ⇒ inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (np. środki na tworzenie przedszkoli, zajęcia pozalekcyjne, kursy dla osób dorosłych);
- ⇒ wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej (np. informatyzacja administracji, szkolenia dla urzędników).

3

Polska pogrupowała te cele na trzy obszary, będące jednocześnie trzema celami szczegółowymi do realizacji w Polsce w latach 2014 - 2020.

Pierwszym z nich jest **konkurencyjna gospodarka**. W tej płaszczyźnie pomoc ma być nakierowana m.in. na poprawę jakości badań oraz wzmocnienie współpracy sektora nauki i gospodarki, zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw, lepsze wykorzystanie kadr gospodarki, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy, ale także na takie przedsięwzięcia, jak zwiększenie transportowej dostępności kraju, poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju, zmniejszenie emisyjności gospodarki, poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu, zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych, czy też zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w gospodarce i społeczeństwie.

Drugim obszarem wymienionym w Umowie Partnerstwa jest **spójność społeczna i terytorialna**. Założeniem jest zmniejszenie poziomu ubóstwa, zwiększenie dostępu do usług publicznych oraz poprawa wewnątrzregionalnej dostępności transportowej.

Ostatni obszar, to **sprawne i efektywne państwo**. Wśród celów do osiągnięcia w tej części, w Umowie Partnerstwa wymieniono poprawę warunków administracyjnoprawnych dla rozwoju przedsiębiorczości,

zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz działania w zakresie dobrego rządzenia.

Priorytety te będą realizowane w programach operacyjnych.

PODZIAŁ ŚRODKÓW

Polska z unijnego budżetu polityki spójności na lata 2014-2020 otrzyma do wykorzystania **ponad 82,5 mld euro**.

Jest to kwota większa od wynegocjowanych w lutym 2014 r. podczas szczytu Rady Europejskiej 72,9 mld euro z uwagi na przeliczenie cen stałych na bieżące (czyli po uwzględnieniu prognozowanej inflacji).

W ramach tej kwoty na realizację krajowych i regionalnych programów do dyspozycji będziemy mieć ponad 76,8 mld euro. W programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej do wykorzystania będzie ok. 700 mln euro. Pozostała kwota przeznaczona będzie głównie na 2 działania inicjowane przez Komisję Europejską:

- ok. 4,1 mld euro z instrumentu Łącząc Europę, mającego na celu wsparcie projektów infrastrukturalnych w obszarze transportu, energetyki i technologii informacyjnych,
- ok. 0,47 mld euro z Europejskiego Funduszy Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na programy, które zapewnią żywność dla osób najbardziej potrzebujących, odzież i inne podstawowe artykuły osobom bezdomnym oraz dzieciom w trudnej sytuacji materialnej.

4

PROGRAMY

W latach 2014 – 2020 realizowane będą następujące programy:

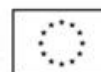
- ⇒ Inteligentny Rozwój (POIR), budżet: 8 613,93 mln euro,
- ⇒ Polska Cyfrowa (POPC), budżet: 2 172,49 mln euro,
- ⇒ Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), budżet: 27 413,75 mln euro,
- ⇒ Polska Wschodnia (POPW), budżet: 2 000 mln euro,
- ⇒ Wiedza Edukacja Rozwój (POWER), budżet: 4 689,27 mln euro,
- ⇒ Programy regionalne (RPO), budżet: 31 276,9 mln euro,
- ⇒ Pomoc Techniczna (POPT), budżet: 700 mln euro,
- ⇒ Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT), budżet: 700 mln euro.

NA CO BĘDĄ ŚRODKI?

Więcej....

Środki w latach 2014 – 2020 będą przeznaczane głównie na badania naukowe, transport, ochronę środowiska, cyfryzację kraju, aktywizację zawodową oraz rozwój przedsiębiorczości.

Minimum 60% środków na Mazowszu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz minimum 50% w pozostałych regionach powinno zostać skoncentrowanych w obszarze innowacji, badań naukowych, rozwoju technologicznego, technologii informacyjno – komunikacyjnych oraz w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Ten ostatni sektor ma być wspierany wyjątkowo – należy na

niego zarezerwować min. 10% środków w 15 województwach i min. 20% środków EFRR w województwie mazowieckim.

Ponadto bardzo istotnymi zagadnieniami, na które też przeznaczona będzie znaczna część środków, będą obszary włączenia społecznego oraz edukacji, zwłaszcza w kontekście kształcenia ustawicznego. Minimum 20% środków Europejskiego Funduszu Społecznego powinno zostać skoncentrowanych na tych tematach. Warto także zaznaczyć, że zwłaszcza w przypadku działań sprzyjających inkluzji społecznej, np. związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu, zapewnianiem dostępu do infrastruktury społecznej, projekty będą mogły czerpać dofinansowanie także z EFRR, o ile będą zawierać komponent inwestycyjny.

Mniej....

W związku z tym, że część obszarów będzie bardziej wspierana, niż dotychczas, na inne będzie mniej środków. Takie ograniczenia dotkną przede wszystkim projekty turystyczne, ale mniej możliwości będzie także w przypadku projektów kulturalnych oraz inwestycji w drogi lokalne.

Propozycje rozporządzeń unijnych w zakresie Funduszy Europejskich na lata 2014 – 2020 wśród celów tematycznych nie wymieniają bezpośrednio turystyki. W związku z tym projekty turystyczne powinny być traktowane jako element lokalnych strategii rozwoju, projektów związanych z kulturą i dziedzictwem kulturowym czy przedsiębiorczością.

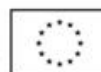
W przypadku kultury, na poziomie krajowym zakłada się przede wszystkim wsparcie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim. Mniejsze przedsięwzięcia będą mogły być realizowane tylko jako elementy bardziej kompleksowych przedsięwzięć bądź będą musiały być dodatkowo uzasadniane wpływem na użyteczność publiczną i społeczną.

Lokalna infrastruktura drogowa będzie mogła być wspierana ze środków w ramach regionalnych programów operacyjnych w poszczególnych województwach. Możliwości finansowania będą jednak bardzo ograniczone – na tego typu inwestycje przeznaczonych zostanie niewiele środków. Ponadto warunkiem sfinansowania budowy drogi lokalnej będzie odpowiednie uzasadnienie inwestycji – to jest umożliwienie połączenia komunikacyjnego z większymi ośrodkami.

STAN PRAC:

10 stycznia 2014 r. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju przekazało Umowę Partnerstwa do akceptacji, do Komisji Europejskiej. 21 maja 2014 r. Umowa Partnerstwa - najważniejszy dokument określający strategię inwestowania nowej puli środków europejskich w naszym kraju, została zaakceptowana. Polska jest jednym z pierwszych krajów UE, który zakończył negocjacje Umowy.

Zgodnie z przepisami UE, programy operacyjne muszą zostać przesłane do KE najpóźniej w terminie trzech miesięcy od momentu przedstawienia jej UP, w celu ich zaopiniowania. W związku z tym wszystkie polskie programy zostały wysłane do KE do 10 kwietnia 2014 r. Komisja ma teraz 3 miesiące (do 10 lipca) na zgłoszenie ewentualnych uwag. Negocjacje programów muszą zakończyć się nie później, niż sześć miesięcy od daty przedłożenia programu, a zatem najpóźniej 10 października 2014 r.

II. DEFINICJE:

DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA – działalność polegającą na opracowaniu nowej technologii i uruchomieniu na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług.

NOWA TECHNOLOGIA – technologia w postaci prawa własności przemysłowej lub usługi badawczo-rozwojowej (w rozumieniu Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług), która umożliwi wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług i nie jest stosowana na świecie dłużej niż 5 lat.

INNOWACJA PRODUKTOWA - dotycząca wyrobów – produktów. To wszelkiego rodzaju zmiany polegające na udoskonaleniu wyrobu już wytwarzanego przez przedsiębiorstwo – jednakże innowacją nie można nazwać zwykłego ulepszenia. Innowacja musi objąć znaczące ulepszenia parametrów technicznych, komponentów i materiałów oraz funkcjonalności.

Innowacja produktowa może polegać na rozszerzeniu struktury asortymentowej o nowy produkt. Produkt nowy pod względem technologicznym jest to produkt, którego cechy technologiczne lub przeznaczenie różnią się znacząco od uprzednio wytwarzanych. Innowacje tego typu mogą wiązać się z całkowicie nowymi technologiami, opierać się na połączeniu istniejących technologii w nowych zastosowaniach lub też na wykorzystaniu nowej wiedzy. Termin „produkt” należy rozumieć w ujęciu, obejmującym zarówno towary jak i usługi. Np. innowacją produktową nie można określić zmiany kolekcji odzieżowej w poszczególnych sezonach. Jednak zastosowanie w przemyśle obuwniczym czy odzieżowym materiałów oddychających a z drugiej strony zatrzymujących wodę jest już innowacją produktową.

INNOWACJA PROCESOWA (TECHNOLOGICZNA) - zmiana w stosowanych przez przedsiębiorstwo metodach wytwarzania lub świadczenia usług, a także w sposobach docierania z produktem do odbiorców. Metody te mogą polegać na dokonywaniu zmian w urządzeniach lub w organizacji produkcji, mogą też stanowić połączenie tych dwóch rodzajów zmian lub być wynikiem wykorzystania nowej wiedzy. Mogą mieć one na celu produkcję lub dostarczenie nowych lub udoskonalonych produktów, które nie mogłyby być wytworzone czy też dostarczone przy pomocy metod konwencjonalnych. Celem tych metod może być także zwiększenie efektywności produkcji lub dostarczenia istniejących produktów. Przykładem innowacji procesowej może być instalacja nowej albo ulepszonej technologii produkcyjnej, na przykład automatyzacja linii produkcyjnej.

INNOWACJA ORGANIZACYJNA - jest wprowadzaniem nowej metody organizacji w biznesowych praktykach przedsiębiorstwa, organizacji miejsca pracy lub też w relacjach zewnętrznych. Za innowację organizacyjną nie można uznać: zmiany w praktykach biznesu, organizacji miejsca pracy albo zewnętrznych relacjach, które są oparte na metodach już stosowanych przez przedsiębiorstwo, zmian w strategii zarządzania, połączenia i nabywania innych przedsiębiorstw. Np. innowacją organizacyjną będzie:

- a. wdrażanie zaawansowanych technik zarządzania,
- b. wprowadzanie istotnie zmienionych (ulepszonych) struktur organizacyjnych;
- c. wdrażanie nowych lub istotnie zmienionych strategii działania przedsiębiorstwa. Zmiany organizacyjne tylko wtedy można uważać za innowacje

BADANIA NAUKOWE

- a. badania podstawowe – prace eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowania ani użytkowanie,
- b. badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług; badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych,
- c. eksperymentalne prace rozwojowe - obejmują nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług.

III. FINANSOWANIE / MAPA POMOCY REGIONALNEJ

Dofinansowanie z Funduszy Europejskich będzie przyznawane w formach **bezzwrotnych** (dotacje) i **zwrotnych** (pożyczki, poręczenia). W porównaniu do poprzednich budżetów UE, w tym na lata 2014-2020 instrumenty zwrotne będą częściej stosowane. Będzie to dotyczyć zwłaszcza przedsięwzięć komercyjnych, a zatem tych realizowanych najczęściej przez przedsiębiorców. Nie oznacza to jednak, że firmy nie będą mogły otrzymać dotacji – nadal duża część środków będzie przyznawana w tej postaci.

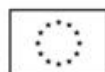
W związku z tym, że programy operacyjne jeszcze nie zostały zatwierdzone, często nie wiemy jeszcze dokładnie, jakie projekty będą mogły być finansowane dotacjami, a które pożyczkami. W dalszej części materiału – przy opisach poszczególnych programów, znajdują się informacje nt. planowanych w danym obszarze form finansowania.

W przypadku dotacji, jej wysokość oraz udział w kosztach całego projektu będzie zależał od zasad przyjętych w danym programie. W przypadku wsparcia projektów niekomercyjnych (bez pomocy publicznej), poziom dofinansowania najczęściej mieści się w granicach 50-100% kosztów projektu. W projektach, w których przekazanie dotacji podlega zasadom pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania różni się w zależności, czy jest to projekt inwestycyjny, czy badawczy. Poziom dofinansowania na projekty inwestycyjne określa tzw. **mapa pomocy regionalnej**. Mapa stanowi zatem, jaki procent kosztów kwalifikujących się do dotacji na inwestycję, może być z tej dotacji finansowany.

Określone poniżej maksymalne poziomy dofinansowania stosują się do inwestycji dużych przedsiębiorstw. Można je zwiększyć o 10 punktów procentowych w przypadku inwestycji średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych w przypadku inwestycji małych przedsiębiorstw.

W latach 2014-2020 wysokość pomocy będzie wyglądała następująco:

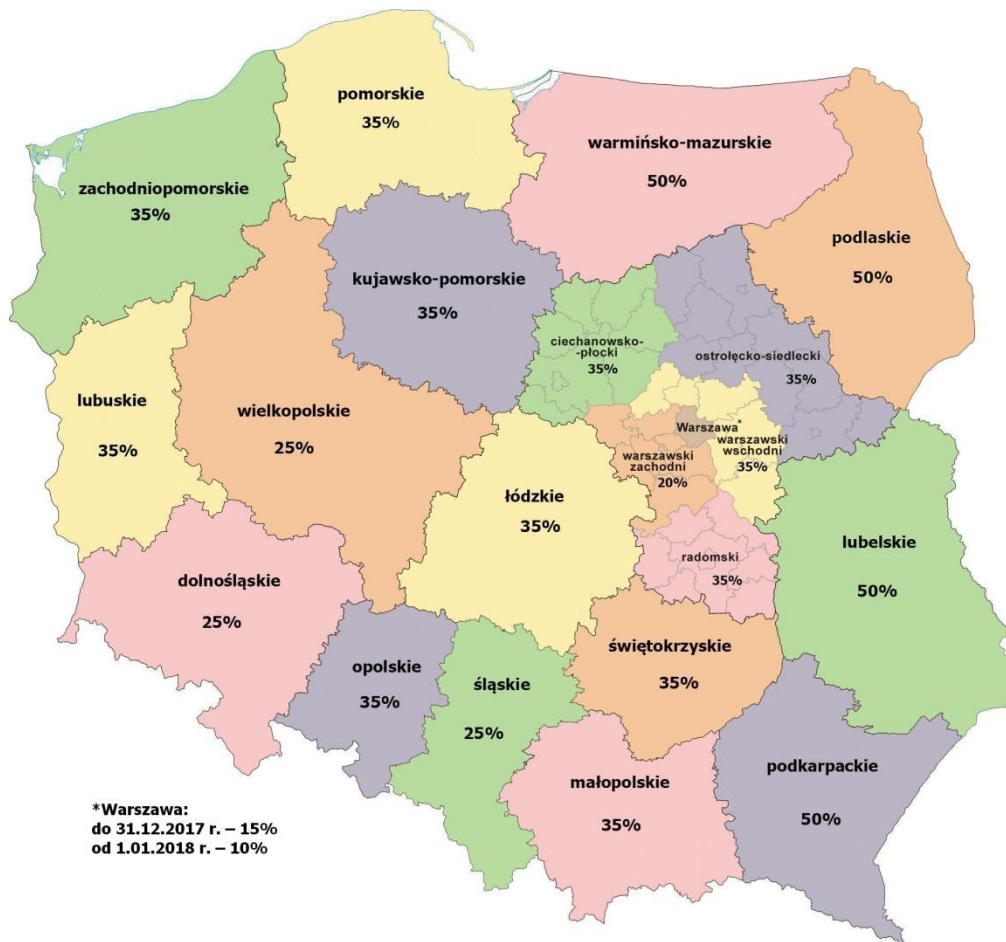
- województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie – 50% (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, pomorskie, świętokrzyskie, zachodniopomorskie – 35% (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- województwa: dolnośląskie, wielkopolskie, śląskie – 25% (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm).

Inne zasady będą obowiązywały na terenie województwa mazowieckiego. Intensywność pomocy będzie zależała od podregionów. Podział będzie wyglądał następująco:

- podregiony ciechanowsko-płocki, ostrołęcko-siedlecki, radomski, warszawski wschodni – 35% (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- podregion warszawski zachodni – 25% (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- miasto stołeczne Warszawa – 15% w okresie od 1 lipca 2014 roku do 31 grudnia 2017 roku i 10% od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm).

Mapa będzie obowiązywać w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r.

8

Zgodnie z przyjętymi 21 maja 2014 r. unijnymi zasadami ramowymi dotyczącymi pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, w przypadku pomocy publicznej na badania i rozwój, maksymalny poziom dofinansowania wyniesie:

- 100% na badania podstawowe,
- 50% na badania przemysłowe (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- 25% na eksperymentalne prace rozwojowe (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- 50% na studia wykonalności (+ 20/10 pp. dla małych/średnich firm),
- 50% na infrastrukturę badawczą,

IV. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2014-2020

Głównym celem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WM) jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy.

Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020.

Realizacji RPO WM będą służyć przedsięwzięcia zaplanowane w ośmiu osiach priorytetowych:

Oś 1. Innowacyjność i przedsiębiorczość

Oś 2. Wzrost e-potencjału Mazowsza

Oś 3. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

Oś 4. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu

Oś 5. Rozwój regionalnego systemu transportowego

Oś 6. Rozwój rynku pracy

Oś 7. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

Oś 8. Edukacja dla rozwoju regionu

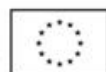
9

Oś I. Innowacyjność i przedsiębiorczość

INNOWACJE SEKTORA NAUKI

Zachowanie dynamicznego tempa rozwoju Mazowsza oraz lepsze wykorzystanie znacznego potencjału regionu wymaga od władz tworzenia sprzyjających warunków do rozwoju badań i innowacji. Motorem napędowym współczesnych gospodarek w coraz większym stopniu są bowiem właśnie innowacje, zwłaszcza technologiczne. W związku z tym ze środków mazowieckiego programu realizowane będą inwestycje w infrastrukturę badawczo - rozwojową (B+R), np. laboratoria, niezbędną do prowadzenia prac B+R. Premiowane będą takie obszary badawcze, które w największym stopniu będą opierały się na dostępnych w regionie zasobach i pomogą wyróżnić Mazowsze spośród innych regionów Polski (tzw. inteligentne specjalizacje regionu). Ważnym elementem wsparcia badań i innowacji będzie ułatwianie i promowanie współpracy jednostek naukowych z przedsiębiorstwami. Ma to skutkować szerszym upowszechnieniem wyników prac naukowców w codziennych zastosowaniach w gospodarce, czyli komercjalizacją wynalazków. Akcent będzie również postawiony na otwarciu dostępu do wyników prac badawczych, przeprowadzonych przez jednostki naukowe.

Aby badania naukowe były wysokiej jakości, niezbędne jest **inwestowanie w nowoczesną infrastrukturę badawczą**. Bez niej często nie jest możliwe zastosowanie nowych metod badawczych oraz pełne wykorzystanie potencjału kadr naukowych. Inwestycje te pomogą rozwinąć polski sektor nauki oraz pozwolą na stałe podnoszenie jakości badań naukowych. **Wsparcie** skierowane będzie do **jednostek naukowych**, jednak ze względu na konieczność dostosowania prowadzonych badań do zapotrzebowania regionalnej gospodarki, preferowane będą projekty realizowane **w partnerstwie z przedsiębiorcami**. Dzięki zaangażowaniu przedsiębiorstw do realizacji projektów, zapewniona zostanie komercjalizacja wiedzy na wczesnym etapie prowadzonych badań naukowych. Przyczyni się to

do rozwiązania problemu Mazowsza, jakim jest relatywnie niewielkie wykorzystanie wyników badań w praktyce gospodarczej oraz niskie wydatki przedsiębiorstw na prace badawczo-rozwojowe. Są to ważne wskaźniki określające stopień nowoczesności gospodarki.

Poza jednostkami naukowymi o dofinansowanie w tym obszarze będą mogły występować także parki naukowo – technologiczne, centra badawczo – rozwojowe albo specjalnie utworzone spółki celowe.

INNOWACJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

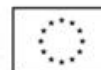
Tak, jak mazowiecki program regionalny będzie wspierał sektor nauki, tak i przedsiębiorcy mogą liczyć na szeroki wachlarz możliwości uzyskania dofinansowania na projekty innowacyjne. Samorząd województwa odpowiadający za program planuje **dofinansowanie** następujących **typów projektów**:

- realizacja prac B+R w przedsiębiorstwach, wraz z wdrożeniem wyników badań (np. pracownicy firmy sami pracują nad wynalazkiem, a po jego opracowaniu firma uruchamia linię produkcyjną i oferuje nowy produkt),
- zlecenie przez przedsiębiorstwa prac B+R jednostkom naukowym i wdrożenie efektów tych prac do praktyki biznesowej (np. firma zleca politechnice opracowanie wynalazku, po czym firma uruchamia linię produkcyjną i oferuje nowy produkt),
- rozwój technologii (opracowanej przez przedsiębiorcę lub nabytej), która nie została jeszcze skomercjalizowana i wykorzystana w praktyce biznesowej (np. firma dysponuje niedokończonym rozwiązaniem, dopracowuje go i wprowadza na rynek),
- wsparcie ochrony własności przemysłowej przedsiębiorstw (np. opatentowanie wynalazku),
- stworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego, służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (np. wyposażenie laboratorium).

Proponowane wsparcie kierowane będzie do **przedsiębiorstw rozpoczynających lub rozwijających działalność B+R**. Będą mogli oni realizować projekty samodzielnie, przy współpracy z innymi przedsiębiorstwami lub z udziałem jednostek naukowych. Wpłynie to korzystnie na efektywność prowadzonych badań i wdrożeń. Pozwoli również na budowanie współpracy między przedsiębiorstwami oraz w układzie nauka – biznes. Do tej pory jej brak lub zbyt niska skala stanowią barierę rozwoju innowacyjności województwa oraz pełnego wykorzystania potencjału przedsiębiorstw i nauki.

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W projekcie mazowieckiego programu regionalnego nie zapomniano o przedsiębiorcach, którzy chcą rozwijać swoje firmy, a niekoniecznie prowadzą działalność badawczo-rozwojową. Zaplanowano bowiem działania wspierające sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Ich celem będzie zwiększenie efektywności i skali działania przedsiębiorstw lub wzmocnienie innych czynników decydujących o ich konkurencyjności, takich jak np. wykorzystanie nowoczesnych technologii. Wsparcie będzie udzielane w ramach dwóch głównych kierunków. W pierwszej kolejności dofinansowanie przede wszystkim będą mogły uzyskać przedsięwzięcia ukierunkowane na **wspieranie branż o największym potencjale rozwoju** tj. projekty zgodne z regionalną strategią innowacji – a więc dokumentem, który wskazuje w jaki sposób władze samorządowe województwa będą starały się rozwijać region poprzez wspieranie innowacji i innowacyjności. Do innowacyjnych branż należą m.in. usługi finansowo-ubezpieczeniowe, telekomunikacja, usługi poligraficzno-wydawnicze, informatyczne oraz przemysł farmaceutyczny, elektroniczny, precyzyjny i optyczny, produkcja sprzętu RTV.

Przewiduje się jednak również wsparcie pozostałych branż, choć w mniejszym zakresie niż było to realizowane dotychczas. Ponadto jest spore prawdopodobieństwo, że część inwestycji w rozwój przedsiębiorczości będzie mogła być dofinansowana tylko w formie zwrotnej (preferencyjne pożyczki), a nie bezzwrotnej (dotacje). Wykorzystanie instrumentów zwrotnych może mieć zastosowanie w inwestycjach związanych z tymi obszarami wsparcia działalności, które mają głównie charakter zakupu gotowych maszyn i urządzeń. Poprzez możliwość wielokrotnego wykorzystania tych samych środków zapewniony będzie ciągły dostęp do kapitału na inwestycje rozwojowe.

Obok wzmocnienia innowacyjności przedsiębiorstw istotnym celem podejmowanych działań jest **wzrost generowanych przez przedsiębiorstwa miejsc pracy**. W ramach programu wspierane będą projekty, gdzie ich wartością dodaną będzie wzrost zatrudniania.

MIĘDZYNARODOWA GOSPODARKA

Ważnym zagadnieniem w kontekście podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności jest także internacjonalizacja firm i gospodarki, czyli ich umiędzynarodowienie. Wsparcie w programie nastawione będzie na zwiększanie eksportu produktów czy usług mazowieckich firm, upowszechnianie wyników badań i promocji regionu mazowieckiego za granicą. W ramach mazowieckiego RPO zaplanowano m.in. działania polegające na wsparciu międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw nastawionych na wzrost eksportu; promocji gospodarczej regionu i jego poszczególnych obszarów; promocji działalności i potencjału regionalnej sfery B+R.

OTOCZENIE BIZNESU

Bardzo ważnym elementem systemu wspomagającego innowacyjność gospodarki Mazowsza jest obecność i aktywność profesjonalnie przygotowanych instytucji otoczenia biznesu. Są to podmioty oferujące przedsiębiorstwom wsparcie (np. doradztwo, pomoc prawną, udostępnienie laboratoriów, nawiązanie kontaktów) w zakresie ich innowacyjnego rozwoju. Pomoc dla takich instytucji również została przewidziana w mazowieckim programie regionalnym. Przyjmie ona dwojaką postać. Po pierwsze, ze środków RPO będą mogły skorzystać same instytucje, np. poprzez możliwość sfinansowania **szkoleń ich pracowników albo doradztwa**. Po drugie, dofinansowane będą mogły być **usługi oferowane przez te instytucje**, dzięki czemu przedsiębiorcy z nich korzystający nie będą musieli w całości sami za nie płacić. Dzięki temu będą bardziej skłonni skorzystać z usług instytucji otoczenia biznesu a zaoszczędzone pieniądze będą mogli przeznaczyć na wydatki proinnowacyjne.

O dofinansowanie w ramach I osi priorytetowej będzie mogło występować szerokie grono potencjalnych beneficjentów. W projekcie mazowieckiego programu regionalnego wpisano bowiem:

- przedsiębiorców
- jednostki naukowe
- spółki celowe
- parki technologiczne
- centra transferów technologii
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- organizacje pozarządowe
- powiązania kooperacyjne, w tym klastry.

Finansowanie projektów

W ramach I osi priorytetowej RPO WM wsparcie będzie udzielane w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej. Szczegóły nie są jednak jeszcze dostępne.

Oś II. Wzrost e-potencjału Mazowsza

GŁÓWNE CELE

Wzrost e-potencjału Mazowsza to tytuł drugiej osi priorytetowej wyróżnionej w programie regionalnym dla województwa mazowieckiego na lata 2014 -2020. Będzie ona realizować jeden z celów wskazanych przez Komisję Europejską – mianowicie zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno – komunikacyjnych. Wdrażanie skupi się wokół następujących obszarów:

1. *Rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno – komunikacyjnych (TIK), handlu elektronicznego oraz zwiększanie zapotrzebowania na TIK.*
2. *Wzmacnianie zastosowania rozwiązań cyfrowych w ramach e-gov, e-edukacji, włączenia cyfrowego, e-kultury i e-zdrowia.*

E-TECHNOLOGIE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

W drugiej osi mazowieckiego programu regionalnego na lata 2014 - 2020 przedsiębiorstwa wspierane będą w obszarze **zastosowania zaawansowanych rozwiązań informatycznych**, w tym wdrażania systemów: zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania relacjami z klientem, zarządzania łańcuchem dostaw. Założeniem jest wzmocnienie potencjału firm w kontekście relacji z klientami i partnerami biznesowymi oraz w zakresie automatyzacji procesów wewnątrz przedsiębiorstw.

Co więcej, zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, promowane będą projekty, które będą przyczyniać się do większego **wykorzystania systemów mobilnych oraz „chmury obliczeniowej”**. Zastosowanie rozwiązań mobilnych w przedsiębiorstwach niesie za sobą szereg korzyści, z których najważniejsze to możliwość realizacji procesów biznesowych poza firmą. Dzięki mobilności rozwiązań, firmy posiadają stały dostęp do informacji, np. o stanie sprzedaży, sytuacji rynkowej itp. Tym samym daje to możliwość regularnego i przejrzystego analizowania zebranych danych oraz osiągnięcie przewagi konkurencyjnej na rynku.

Rozwiązaniem zyskującym w ostatnich latach na znaczeniu jest koncepcja chmury obliczeniowej. Jest to usługa informatyczna, dzięki której posiadając komputer z dostępem do Internetu nie musimy kupować na stałe licencji i instalować oprogramowania (np. pakietu biurowego), tylko korzystamy z aplikacji dostępnej na serwerze usługodawcy. Jej stosowanie ma przyczynić się do zmniejszenia kosztów związanych z wdrażaniem technologii informacyjno - komunikacyjnych, zwiększenia wydajności oraz możliwości pracy zdalnej, a także większego dostępu do rynków globalnych. W związku z powyższym, preferowane będą projekty, które zapewnią jak najszersze wykorzystanie chmury obliczeniowej w procesach biznesowych przedsiębiorstw.

E-technologie rozumiane są także jako możliwość wprowadzenia w firmach systemów sprzyjających świadczenia usług drogą elektroniczną. W związku z tym, w ramach realizacji omawianego celu, przedsiębiorcy z Mazowsza będą mogli starać się o dofinansowanie także na działania związane z przygotowaniem i wdrożeniem e-usług bądź projektów w zakresie handlu elektronicznego. Efektem

ma być zwiększenie roli handlu elektronicznego w działalności gospodarczej poprzez stworzenie nowych kanałów sprzedaży i dystrybucji. W przedsięwzięciach e-usługowych także preferowane będą takie projekty, które będą oparte o rozwiązania mobilne bądź koncepcję chmury obliczeniowej.

Przewiduje się, że na realizację projektów w zakresie e-technologii w firmach będzie można otrzymać dotacje, choć planowane jest także włączenie instrumentów zwrotnych, np. pożyczek.

E-USŁUGI DLA OBYWATELI

Kolejnym ważnym celem w obszarze technologii informacyjno – komunikacyjnych jest zwiększenie dostępu do publicznych e-usług dla obywateli. Efektem podejmowanych działań będzie wdrożenie nowoczesnych rozwiązań, dzięki którym społeczeństwo uzyska korzyści związane z otwartą i przejrzystą e-administracją, oferującą szeroki wachlarz usług dla obywateli i przedsiębiorców.

Na Mazowszu skupiono się na dwóch zasadniczych elementach: **informatyzacji** (zwłaszcza administracji publicznej i placówek ochrony zdrowia) oraz **publicznych e-usługach** (w tym e-administracji, e-zdrowiu, e-edukacji, geoinformacji).

W dobie powszechnego dostępu do Internetu bardzo ważną kwestią jest zwiększanie liczby usług udostępnionych przez urzędy kanałami elektronicznym (ePUAP). Badania pokazują, że urzędy w regionie wciąż w niewielkim stopniu wykorzystują możliwości tej platformy. Działania w tym kierunku pozwolą na usprawnienie pracy urzędów, zmniejszenie kosztów ich działalności a także poprawę jakości usług. Rozwój usług dostarczanych za pośrednictwem ePUAP będzie mógł być dofinansowywany ze środków mazowieckiego RPO.

Wcześniejsze analizy wskazały także, że w latach 2014-2020 należy finansować działania w zakresie informatyzacji służby zdrowia, ze szczególnym naciskiem na świadczenie usług medycznych drogą elektroniczną. Jednocześnie istnieje konieczność informatyzacji placówek ochrony zdrowia – zapewnienia infrastruktury niezbędnej do świadczenia usług on-line, jak np. rejestracja wizyt, elektroniczne skierowanie, elektroniczna recepta czy elektroniczny dostęp do dokumentacji medycznej.

Badania wykazały także, że szkoły i uczelnie z województwa mazowieckiego są dobrze wyposażone w sprzęt komputerowy i łącza internetowe. Mimo to, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych do udostępniania treści edukacyjnych, rekrutacji, prowadzenia elektronicznych dzienników lekcyjnych oraz kontaktów z uczniami, studentami i rodzicami pozostaje ciągle na niskim poziomie. Wsparcie placówek oświatowych w zakresie wykorzystania kanałów elektronicznych w działalności edukacyjnej pozwoli na podniesienie jakości i efektywności kształcenia w regionie.

W latach 2014 – 2020 szczególnie wspierane będą także innowacyjne usługi eGovernment. Rezultatem takich przedsięwzięć będzie zmniejszanie się roli infrastruktury na rzecz mobilności usług. Dzięki temu, e-usługi będą bardziej elastyczne i dostosowane do potrzeb obywateli i przedsiębiorstw, zaś dla samej administracji zapewnią niższe koszty, większą wydajność, wzrost bezpieczeństwa danych.

Z uwagi na to, że przedsięwzięcia w zakresie dostępu do publicznych e-usług są rozbudowane i skierowane do różnych podmiotów, szerokie jest także grono potencjalnych beneficjentów, a więc instytucji, które będą mogły wnioskować o przyznanie dofinansowania. Należą do nich m.in.:

- administracja rządowa,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,

- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia - posiadające kontrakt z NFZ,
- spółki, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd terytorialny,
- szkoły i placówki oświatowe (z wyłączeniem przedszkoli),
- uczelnie wyższe.

Finansowanie projektów

Jak w osi I., w ramach II osi priorytetowej RPO WM wsparcie będzie udzielane w formie bezzwrotnej oraz zwrotnej.

V. PROGRAM INTELIGENTNY ROZWÓJ

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR) to krajowy program dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw. Będzie on wspierał prowadzenie badań naukowych, rozwój nowych, innowacyjnych technologii oraz działania na rzecz podnoszenia konkurencyjności małych i średnich firm.

Znaczna część Programu Inteligentny Rozwój oparta jest na funkcjonującym w latach 2007 – 2013 Programie Innowacyjna Gospodarka (POIG). Podobnie jak POIG, nowy program koncentruje się wokół zagadnień: współpracy badawczo – rozwojowej, infrastruktury B+R, wsparcia instytucji otoczenia biznesu, innowacyjnych rozwiązań w firmach, współpracy kooperacyjnej oraz promocji gospodarki. Część Programu Innowacyjna Gospodarka związana z rozwojem cyfrowym została natomiast wyłączona z Programu Inteligentny Rozwój, a uwzględniona w osobnym programie – Polska Cyfrowa.

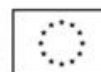
Realizacji Programu Inteligentny Rozwój będą służyć przedsięwzięcia zaplanowane w czterech osiach priorytetowych:

1. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe
2. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
3. Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw
4. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Oś 1.

Współpraca badawczo – rozwojowa będzie rozwijana dzięki przedsięwzięciom dofinansowanym z pierwszej osi priorytetowej Programu Inteligentny Rozwój. Wsparcie skierowane będzie do **przedsiębiorstw rozpoczynających lub rozwijających działalność B+R**, które planują realizację projektów badawczo-rozwojowych samodzielnie bądź we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, w tym z innymi przedsiębiorstwami oraz jednostkami naukowymi. Celem osi jest finansowanie projektów B+R począwszy od fazy badań, poprzez etap prac rozwojowych i badań przemysłowych.

Przed wszystkim na dofinansowanie mogą liczyć **projekty dotyczące badań naukowych oraz prac rozwojowych i demonstracyjnych**. Przedsiębiorca może przeprowadzić prace badawcze samodzielnie i przy wykorzystaniu własnych zasobów lub może współpracować w tym zakresie z podmiotem zewnętrznym (jednostką naukową, innym przedsiębiorcą, siecią naukową, konsorcjum naukowo-

przemysłowym itp.). Zawsze jednak to przedsiębiorstwo będzie mogło być tym podmiotem, który będzie występował o dofinansowanie.

Warto zaznaczyć, że finansowane będą zarówno badania przemysłowe (czyli badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności, opracowywanie nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących) jak i prace rozwojowe (czyli nabywanie, łączenie i wykorzystywanie już dostępnej wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu na potrzeby planowania produkcji oraz projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów czy usług).

Ponadto wspierane będą także **projekty aplikacyjne oraz programy sektorowe** (służące realizacji dużych przedsięwzięć badawczych, istotnych dla rozwoju konkretnych branż/sektorów gospodarki). Przy takich przedsięwzięciach o dofinansowanie będą mogły występować konsorcja przedsiębiorstw oraz konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych.

Niezależnie od typu realizowanego projektu, beneficjenci pierwszej osi Programu Inteligentny Rozwój będą mogli część dofinansowania przeznaczyć na rozwój kadr, na internacjonalizację wyników badań, na infrastrukturę badawczą, czy na ochronę własności intelektualnej i wzornictwo przemysłowe.

Finansowanie:

W ramach I osi priorytetowej PO IR wsparcie będzie udzielane w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz w formie instrumentów finansowych - w przypadku instrumentu dotyczącego wsparcia prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych.

Oś 2.

Wsparcie rozwoju instytucji otoczenia biznesu i tym samym zwiększenie ich oferty dla przedsiębiorców to założenie drugiej osi priorytetowej Programu Inteligentny Rozwój. Jej celem jest zwiększenie nakładów polskich przedsiębiorstw na działalność innowacyjną oraz rozwój rynku kapitału podwyższonego ryzyka. Główną ideą jest więc wsparcie przedsiębiorstw w procesie komercjalizacji wyników prac badawczo – rozwojowych, a służyć mają temu zróżnicowane instrumenty finansowe.

Jednym z planowanych do realizacji typów projektów jest **rozwój przedsiębiorstw o wysokim potencjale innowacyjnym** – dotyczących rozwoju technologii (opracowanej przez przedsiębiorcę lub nabytej), która nie została jeszcze skomercjalizowana i wykorzystana w praktyce. Finansowanie obejmować będzie w szczególności koszty przeprowadzenia kolejnych etapów prac badawczo-rozwojowych, wdrożenie technologii oraz uruchomienie na jej podstawie produkcji towarów lub świadczenie usług.

Instrumentem rozwijanym w ramach drugiej osi POIR będzie także znany z obecnego okresu programowania **kredyt technologiczny**. Wsparcie z funduszu kredytu technologicznego będzie przyznawane przedsiębiorcom należącym do kategorii MŚP. Środki będą mogły być przeznaczone na realizację inwestycji technologicznych – zakup i wdrożenie nowej technologii lub wdrożenie własnej nowej technologii stosowanej na świecie nie dłużej niż 5 lat. Dzięki temu przedsiębiorstwo powinno rozpocząć wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów czy usług. Ze środków kredytu technologicznego możliwe będzie sfinansowanie m.in. zakupu środków trwałych; najmu, dzierżawy bądź leasingu środków trwałych oraz gruntów i budynków (przy spełnieniu określonych warunków); budowy i rozbudowy budynków, maszyn, urządzeń; zakupu wartości niematerialnych i

prawnych (np. licencji, patentów); kosztów przygotowania studiów, ekspertyz, koncepcji i projektów technicznych niezbędnych do wdrożenia nowej technologii w ramach inwestycji technologicznej.

W drugiej osi Programu Inteligentny Rozwój wspierany będzie także rozwój różnych instrumentów finansowanych, które później będą mogły zostać skierowane do przedsiębiorstw. Szczególny nacisk położony zostanie na fundusze kapitału podwyższonego ryzyka oraz inwestycje aniołów biznesu. Dzięki wsparciu finansowemu z POIR podmioty oferujące takie fundusze będą mogły aktywniej inwestować w powstające bądź istniejące firmy. Przedsiębiorcy będą mogli więc korzystać z **funduszy kapitału zaangażowanego** (dla początkujących firm, fundusz pomoże założyć firmę, opracować biznesplan i strategię działania, udostępni lokal na siedzibę i dofinansuje rozwój nowego produktu lub usługi). Dla działających firm dostępne będą z kolei funduszy private equity/venture capital. Podobnie jak w przypadku kapitału zaangażowanego, celem takiego inwestowania będzie zysk wynikający ze wzrostu wartości przedsiębiorstwa, a więc polegać ono będzie na zasileniu kapitałowym spółki poprzez objęcie akcji lub udziałów.

Coraz bardziej popularna i efektywna staje się także instytucja tak zwanego anioła biznesu. Anioły biznesu to prywatni inwestorzy, którzy dysponując odpowiednim doświadczeniem oraz kapitałem, wspierają wybrane małe i średnie przedsiębiorstwa, głównie w początkowej fazie ich działalności (start-up). Przekazują im zarówno swoją wiedzę, doświadczenie, jak i środki finansowe. W zamian mogą otrzymywać część zysków przedsiębiorstwa. Niektórzy inwestorzy działają też na zasadach non-profit. Fundusze europejskie w ramach drugiej osi priorytetowej POIR przewidują m.in. **rozwój platform i sieci współpracy** kojarzących **inwestorów** prywatnych z **przedsiębiorcami** poszukującymi finansowania.

Finansowanie projektów

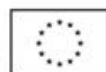
Przewiduje się wsparcie w formie instrumentów zwrotnych, instrumentów mieszanych (dotacyjno-zwrotnych) oraz dotacji. Środki kredytu technologicznego mogą zostać wykorzystane w dwojaki sposób:

- jako wsparcie o charakterze dotacyjnym, udzielane w celu częściowej spłaty kredytu inwestycyjnego, przyznanego przedsiębiorstwu przez bank komercyjny (tzw. premia technologiczna),
- w formie wsparcia zwrotnego, finansującego częściowo koszty projektu inwestycyjnego.

Oś 3.

W trzeciej osi priorytetowej Programu Innowacyjna Gospodarka przewiduje się realizację projektów w zakresie wsparcia m.in. innowacji w firmach, infrastruktury badawczo – rozwojowej przedsiębiorstw, czy dostępu do usług B+R świadczonych przez jednostki naukowe i IOB.

Celem programu jest rozwijanie działalności B+R w przedsiębiorstwach, a żeby ten cel zrealizować niezbędne jest wsparcie w tworzeniu warunków odpowiednich do takiej aktywności. Program Inteligentny Rozwój przewiduje więc dofinansowanie **tworzenia i rozwoju infrastruktury B+R przedsiębiorstw**, poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służy tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów badawczo-rozwojowych i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenia przez firmy centrów badawczo-rozwojowych. Inwestycje infrastrukturalne będą mogły być uzupełnione o działania związane z zatrudnieniem wykwalifikowanych kadr lub rozwojem umiejętności pracowników obsługujących nową aparaturę naukowo-badawczą. Mimo skoncentrowania wsparcia na mikro, małych i średnich firmach, dofinansowanie na infrastrukturę B+R będą mogły otrzymać także duże firmy.

Ciekawym przedsięwzięciem planowanym do realizacji są tzw. „**otwarte innowacje**”. Taka forma bazuje na tworzeniu partnerstw dla jak najlepszego wykorzystywania wewnętrznych i zewnętrznych zasobów, technologii oraz wiedzy. W praktyce oznacza to możliwość wykorzystywania przez mniejsze firmy potencjału infrastrukturalnego czy organizacyjnego większych i bardziej doświadczonych firm, aby ułatwić rozpoczęcie i prowadzenie prac badawczych czy rozwojowych.

Współpraca nauki z biznesem także jest jedną z form przedsięwzięć planowanych do dofinansowania w Programie Inteligentny Rozwój. Służą im temy „**bony na innowacje**”. Bony umożliwią rozwijanie kontaktów przedsiębiorców prowadzących działalność produkcyjną lub usługową z jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi.

Przydatnym instrumentem będzie także **wsparcie** przedsiębiorstw i jednostek naukowych **w udziale w programach międzynarodowych**, takich jak Horyzont 2020 czy COSME, które mogą stanowić ważne źródło finansowania projektów innowacyjnych. Dzięki środkom z Programu Inteligentny Rozwój firmy będą mogły sfinansować opracowanie dokumentacji, analizy i prace przygotowawcze do aplikacji do tych programów.

Finansowanie projektów

Przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych oraz zwrotnych.

Oś 4.

Dofinansowanie projektów realizowanych przez jednostki czy konsorcja naukowe i naukowo – badawcze przewiduje czwarta oś priorytetowa Programu Inteligentny Rozwój. Podmioty te mogą oczywiście współpracować także z przedsiębiorstwami – takie przedsięwzięcia będą dodatkowo promowane. Projekty realizowane przez jednostki naukowe powinny mieć na celu zwiększenie zasobów wiedzy w obszarach uznanych za priorytetowe dla rozwoju polskiej nauki oraz przyszłościowych z punktu widzenia gospodarki.

Uczelnie i instytuty naukowe będą mogły liczyć zarówno na **dofinansowanie prowadzenia badań naukowych i przemysłowych**, jak i na wsparcie rozwoju nowoczesnej **infrastruktury badawczej sfery nauki**. W celu podniesienia jakości nauki niezbędne jest bowiem inwestowanie w nowoczesną aparaturę, bez której często nie jest możliwe zastosowanie nowych metod badawczych oraz pełne wykorzystanie potencjału kadr naukowych.

Dofinansowane będą głównie przedsięwzięcia realizowane w obszarach określonych przez inteligentne specjalizacje krajowe i regionalne. Projekty powinny prowadzić do koncentracji potencjału najlepszych badaczy i zespołów badawczych, a także młodych naukowców, wokół najbardziej rozwojowych krajowych ośrodków naukowo – dydaktycznych i przedsiębiorstwa prowadzących działalność B+R.

Wsparcie będzie kierowane przede wszystkim do wybranych projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczej, o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej. Mniejsze projekty również będą mogły liczyć na wsparcie – albo z Programu Inteligentny Rozwój, albo z Regionalnych Programów Operacyjnych, które będą realizowane w każdym województwie i będą odpowiadały na potrzeby regionalne i lokalne.

Finansowanie projektów

Przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych oraz zwrotnych.

INSTYTUCJE

Za realizację Programu Inteligentny Rozwój będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. W przypadku dużej ilości zadań, część pracy będą mogły przekazać instytucjom wdrażającym. Rolę instytucji pośredniczących w POIR pełnić będą trzy podmioty – wszystkie doświadczone już we wdrażaniu Programu Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013.

oś POIR	instytucja
I. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
II. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Bank Gospodarstwa Krajowego
III. Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
IV. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

18

VI. PROGRAM POLSKA CYFROWA

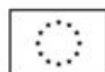
Program Polska Cyfrowa jest nowym programem krajowym (w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013). W ramach Programu wspierane będą następujące inwestycje:

- ⇒ poszerzanie dostępu do sieci szerokopasmowych,
- ⇒ rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych,
- ⇒ zwiększenie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych w usługach, np. e-administracja, e-integracja, e-kultura, e-zdrowie.

Celem głównym POPC jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Priorytety Programu Polska Cyfrowa 2014-2020:

1. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu
2. e-Administracja i otwarty rząd
3. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa

Oś priorytetowa I. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu

Interwencja będzie polegać na wsparciu projektów w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci dostępowej oraz jako uzupełnienie istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym powstałej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 – budowę, rozbudowę i przebudowę sieci szkieletowej i dystrybucyjnej zapewniającej szerokopasmowy dostęp do Internetu o parametrach co najmniej 30 Mb/s.

Grupami beneficjentów, którzy będą mogli realizować projekty w zakresie Internetu szerokopasmowego będą m.in. przedsiębiorcy telekomunikacyjni oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Oś priorytetowa II. E-Administracja i otwarty rząd

Podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych

Druga oś priorytetowa POPC skupia się na kilku strategicznych celach. Jednym z nich jest podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych. Interwencja obejmie wsparcie podmiotów publicznych w tworzeniu i rozwoju nowoczesnych usług świadczonych drogą elektroniczną, ze szczególnym uwzględnieniem usług o wysokim poziomie e-dojrzałości oraz integracji usług na wspólnej platformie elektronicznych usług administracji publicznej. Wspierane będą projekty zwiększające interoperacyjność systemów informatycznych i rejestrów publicznych, optymalizujące wykorzystanie infrastruktury, zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych oraz przechowywania i ochrony danych, a dodatkowo – uwzględniające profesjonalne przygotowanie informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystania (np. poprzez udostępnienie interfejsu dla programistów, tzw. API).

Z uwagi na charakter omawianego celu, do beneficjentów, którzy będą mogli otrzymać dofinansowanie, zalicza się: jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, sądy i jednostki prokuratury oraz konsorcja tych uprawnionych podmiotów z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi lub podmiotami leczniczymi o charakterze ponadregionalnym.

Poprawa cyfrowej efektywności urzędów

Celem wsparcia jest usprawnienie funkcjonowania administracji rządowej poprzez upowszechnienie standardów i dobrych praktyk w zakresach kluczowych z tego punktu widzenia.

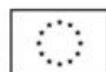
O wsparcie w obszarze cyfrowych urzędów będą mogły starać się jednostki administracji rządowej. Jeśli taki urząd będzie posiadał jednostki terenowe, wówczas będzie mógł wystąpić także o dofinansowanie dla tych podległych mu jednostek.

Informacje sektora publicznego (ISP)

Dofinansowanie będzie kierowane na zwiększenie dostępności informacji sektora publicznego oraz tworzenie nowych usług i aplikacji korzystających z nich.

Finansowane będą projekty **zwiększające podaż ISP** poprzez:

- opisywanie ISP metadanymi według standardów zaproponowanych przez ministra właściwego ds. informatyzacji,
- dostosowanie informacji do formatów umożliwiających odczyt maszynowy,

- digitalizację ISP, w szczególności zasobów kultury,
- poprawę jakości danych,
- udostępnienie informacji on-line za pomocą profesjonalnych narzędzi, w szczególności interfejsów programistycznych (API) oraz repozytoriów z danymi surowymi,
- poprawę dostępności ISP zgodnie ze standardami WCAG 2.0,
- budowę lub rozbudowę infrastruktury na potrzeby przechowywania udostępnianych informacji.

Wsparcie na **tworzenie usług i aplikacji** polega na dostarczeniu podmiotom spoza administracji publicznej finansowej zachęty do tworzenia usług, treści i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego. Usługi takie będą mogły być oferowane przez różne podmioty, w różnych modelach organizacyjnych i biznesowych. Premiowane powinny być projekty realizujące cele publiczne, rozszerzające funkcjonalności standardowo dostępne w ramach publicznych systemów teleinformatycznych, oraz zwiększające dostępność treści i usług zgodnie ze standardami WCAG 2.0. Wspierane projekty mogą w szczególności rozwijać e-usługi publiczne poprzez: rozszerzenie funkcji e-usług oferowanych przez administrację; integrację e-usług publicznych pochodzących z różnych instytucji i jednostek sektora publicznego; łączenie e-usług publicznych z e-usługami komercyjnymi.

Z wymienionych obszarów wynikają grupy beneficjentów, do których wsparcie będzie kierowane. Należą do nich: jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, państwowe i współprowadzone z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego instytucje kultury, archiwa państwowe, spółki prawa handlowego działające w sferze audiowizualnej, a także konsorcja uprawnionych beneficjentów z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi lub jednostkami badawczo- rozwojowymi.

20

INSTYTUCJE

Jak każdy program operacyjny, także Program Polska Cyfrowa będzie zarządzany i wdrażany przez instytucje publiczne. Za realizację programu będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Rozwoju Cyfrowego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. Obecnie tylko Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji wskazane zostało do dopełnienia tych zadań. W przypadku dużej ilości zadań, część pracy będzie mogło jednak przekazać instytucjom wdrażającym. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. Ewentualne instytucje wdrażające poznamy prawdopodobnie dopiero wtedy, kiedy zostanie przygotowany podział programu na poszczególne działania, a więc kiedy opracuje się szczegółowy opis priorytetów Programu Polska Cyfrowa

Finansowanie projektów

Nie przewiduje się wykorzystania instrumentów zwrotnych w ramach POPC. Ostateczna decyzja zostanie jednak podjęta przez Instytucję Zarządzającą.

VII. PROGRAM WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia

PUNKT
INFORMACYJNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

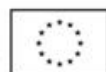

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

i dobrego rządzenia. Będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych. PO WER będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Wspierane w Programie Wiedza Edukacja Rozwój obszary, będą realizowane w ramach czterech osi priorytetowych, na które został podzielony PO WER:

- I. Osoby młode na rynku pracy
- II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
- III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
- IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

IV oś Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa.

Omawiając temat innowacji nie można zapomnieć także o zupełnie innym jej typie. Rozwiązania w zakresie rozwoju społecznego przecież również mogą być nowatorskie. Pojawia się tu pojęcie innowacji społecznej.

Są to eksperymentalne działania społeczne mające na celu polepszenie jakości życia osób, społeczności, narodów, firm, środowisk czy grup społecznych. Ich nowatorski charakter wynika z faktu wprowadzania bardzo unikatowych i jednorazowych rozwiązań na wielką skalę, których efekt końcowy często trudno w pełni przewidzieć. Chodzi o efekty dodatkowe, jakie mogą pociągać za sobą wprowadzane innowacje społeczne. Do biznesowych innowacji społecznych można z pewnością zakwalifikować wszelkie inicjatywy mające związek z polepszeniem warunków socjalno-bytowych pracowników oraz warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, które z jednej strony mają prowadzić do eliminacji prac szkodliwych dla zdrowia, chorób zawodowych czy ograniczenia wypadków w pracy, a z drugiej do usprawnień organizacji pracy i przebiegu procesów technologicznych, a w efekcie do wzrostu wydajności pracy. W tej grupie znajdują się także inicjatywy wprowadzane przez organizacje, a dotyczące ich pozastatutowej działalności.

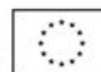
Specyficzny charakter każdego projektu innowacyjnego powinien przejawiać się w co najmniej jednym z trzech wymiarów.

- uczestnika projektu (grupy docelowej) – projekt został skonstruowany z myślą o potrzebie wsparcia nowych, nietypowych grup docelowych,
- problemu – projekt ukierunkowany na rozwiązanie problemu, który do tej pory nie był w wystarczający sposób uwzględniony w polityce państwa,
- formy wsparcia – projekt jest nastawiony na wytworzenie nowych instrumentów służących rozwiązaniu problemów lub na adaptowanie sprawdzonych rozwiązań.

Projekty w zakresie innowacji społecznej będą mogły być dofinansowane właśnie w ramach IV osi POWER.

Beneficjentami wsparcia w IV osi będzie m.in.

- Administracja publiczna
- Publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy
- Publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej

- Szkoły i placówki systemu oświaty
- Uczelnie
- Przedsiębiorstwa
- Partnerzy społeczno-gospodarczy

INSTYTUCJE

Rolę instytucji zarządzającej POWER pełnić będzie Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Instytucją pośredniczą w IV osi priorytetowej POWER będzie pełnić Centrum Projektów Europejskich.

Finansowanie

Co do zasady dofinansowanie będzie w formie dotacji.

VIII. PROGRAM OPERACYJNY POLSKA WSCHODNIA

Program Polska Wschodnia będzie realizowany na terenie 5 województw: warmińsko – mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego oraz świętokrzyskiego. Te same regiony otrzymały wsparcie także w dotychczas realizowanym programie dla Polski Wschodniej na lata 2007 – 2013. Dodatkowe środki zostały dedykowane właśnie tym województwom z uwagi na to, że ich wskaźniki gospodarcze i społeczne są niższe od pozostałych regionów.

Z celów, strategii i obszarów wsparcia wynika podział Programu Polska Wschodnia na osie priorytetowe. Program będzie realizowany w czterech osiach merytorycznych:

1. Innowacyjna Polska Wschodnia
2. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia
3. Nowoczesna infrastruktura transportowa
4. Ponadregionalna infrastruktura kolejowa

Oś I. Innowacyjna Polska Wschodnia

Pierwsza oś Programu Polska Wschodnia koncentruje się na innowacyjności. W jej ramach przewiduje się dwa podstawowe kierunki wsparcia: wsparcie na rzecz przedsiębiorstw w zakresie działalności B+R+I (badania+rozwój+innowacje) oraz zwiększenie potencjału instytucji otoczenia biznesu.

W ramach wsparcia przedsiębiorstw dofinansowane zostaną projekty służące wzmocnieniu zdolności innowacyjnej firm i transferu technologii, głównie w ramach inteligentnych specjalizacji. Wspierane będą projekty wdrażania innowacji, które wymagać będą przeprowadzenia prac B+R (wykonanych przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek z makroregionu bądź pozostałych części kraju, jak również i zagranicy). Prace takie służyć mają opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (innowacje produktowe) i procesów (innowacje procesowe). W ramach realizowanych projektów dopuszczalny będzie zakup oraz montaż maszyn, jak i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów oraz wyposażenia, o ile służyć to będzie wdrażaniu innowacji, będących przedmiotem przeprowadzanych prac B+R.

Projekty mające na celu wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach obejmować będą mogły swoim zakresem także stworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego, służącego działalności innowacyjnej oraz związanej z wdrażaną innowacją.

Projekty polegające na wdrażaniu innowacji będą mogły być realizowane zarówno przez pojedyncze przedsiębiorstwa, jak i ich konsorcja oraz ponadregionalne inicjatywy.

Wspieranie efektywnej i innowacyjnej przedsiębiorczości wymaga istnienia profesjonalnego zaplecza instytucjonalnego w postaci ośrodków innowacji i przedsiębiorczości. Ośrodki innowacji pełnią funkcje pośrednictwa w dostępie regionalnych firm do zewnętrznych zasobów wiedzy, doradztwa, finansów, nawiązywania współpracy z różnymi partnerami firm. Inną ważną ich rolę jest pomoc dla firm obejmująca diagnozowanie potrzeb, transfer i adaptację obcych rozwiązań do warunków firm.

Działania skierowane będą również na projekty obejmujące swoim zakresem zakup niezbędnego wyposażenia i rozbudowę infrastruktury ośrodków innowacji pod warunkiem, że wiązać się to będzie z rozwojem usług dedykowanych przedsiębiorstwom (np. usług pomiarowych, usług diagnostycznych, usług certyfikacyjnych).

Wsparciem objęte będą również projekty B+R realizowane przez przedsiębiorców, wynikające z ich indywidualnego zapotrzebowania, których animatorem będą ośrodki innowacji. Preferowane będą te projekty, które angażować będą ośrodki innowacji, jednostki naukowe (np. uczelnie, instytuty badawcze) zarówno z makroregionu i pozostałych części kraju, jak i zagranicy.

INSTYTUCJE

Za realizację Programu Polska Wschodnia odpowiada Instytucja Zarządzająca. Jej rolę pełni Departament Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Przewiduje się powierzenie części zadań Instytucjom Pośredniczącym, które będą wdrażać poszczególne części programu – organizować konkursy i dokonywać wyboru projektów do dofinansowania. W ramach POPW rolę Instytucji Pośredniczących pełnić będą: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Centrum Unijnych Projektów Transportowych oraz Polska Organizacja Turystyczna. Nie wyklucza się również powołania w razie potrzeby Instytucji Wdrażających.

Finansowanie projektów

W ramach 1 osi POPW wsparcie będzie udzielane w formie mieszanej, zwrotnej oraz formie bezzwrotnej.

IX. Źródła:

1. Portal Funduszy Europejskich:
www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020
2. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)
www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POIR_do_KE_10012014.pdf
3. Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)
www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/POPC_4_0_8_01_14_ost_10012014.pdf
4. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (wersja z dnia: 08.01.2014 r.)
www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/PO_WER_08012014.pdf
5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (projekt - wersja z 1.3)
http://rpo.mazovia.pl/sites/default/files/files/article/files/RPO%20WM%202014-2020%20%28wersja%201.3%29_0.pdf
6. Mapa pomocy regionalnej 2014-2020
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-180_pl.htm
7. Portal Innowacji:
www.pi.gov.pl
8. Portal innowacji społecznych:
www.kiw-pokl.org.pl